

**ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

П.А. Васільєва, Я.В. Калашник

**РОБОЧИЙ ЗОШИТ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

**Теоретико-практичні матеріали
для підготовки до Державної підсумкової атестації
для студентів І-ІІ курсів**

Запоріжжя, 2019

**ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**Робочий зошит
з української мови
студента (-ки) _____ курсу
групи _____ спеціальності _____**

П.І у Р.в.

Викладач: _____

Запоріжжя, 2019

УДК: 811.161.2 (076.Б)

Г 91

Схвалено цикловою комісією філологічних дисциплін для використання в Економіко-правничому коледжі (Протокол № від року).

Затверджено методичною радою Економіко-правничого коледжу (Протокол № від).

Автори-упорядники:

Васільєва Поліна Анатоліївна – викладач іноземної мови. Розділ «Дієслово».

Рецензенти:

Матеріали зошита укладено згідно з вимогами чинної програми з іноземної мови.

Зошит містить теоретичну та практичну частину, узагальнювальні таблиці, що допоможе закріпити набуті знання та якісно підготуватися до Державної підсумкової атестації.

Видання призначене для якісної підготовки студентів Економіко-правничого коледжу до Державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Переднє слово

Шановний студенте!

Цей зошит передбачає системну підготовку до Державної підсумкової атестації у формі ЗНО. Його укладено відповідно до чинної програми з іноземної мови. Skorиставшись запропонованими матеріалами, ти зможеш успішно скласти іспит з іноземної мови.

У зошиті курс іноземної мови поділено на невеличкі тематичні модулі, опрацювання яких передбачає проходження кількох етапів.

Перший етап (*теоретичний*) має на меті повторення, узагальнення й систематизацію відомостей з мови. Багато правил зведено в таблиці, що активізує зорову пам'ять, а отже, посилює запам'ятовування й розуміння.

На другому етапі (*практичному – «Виконай вправи»*) передбачено виконання різних за складністю вправ для узагальнення та закріплення теоретичного матеріалу.

Успіхів тобі!

Дієслово

Дієслова мають особові (**finite**) та неособові (**non-finite**) форми. Особові виражають особу, число, спосіб, стан, до них належать часові форми дієслів. Особові дієслова виступають у реченні в ролі присудка:

До неособових форм належать інфінітив (**the infinitive**), герундій (**the gerund/-ing form**), дієприкметник (**the participle**). Вони не виражають особу, число або стан і не мають звичайних часових форм, у реченні можуть бути частиною присудка або іншими членами речення. Неособові форми поєднують властивості дієслова та іменника (інфінітив і герундій) або дієслова та прикметника (дієприкметник):

Playing football is his hobby.— Грати у футбол — його хобі.

This actor is said to be very famous.— Кажуть, що цей актор дуже популярний.

ЧАСОВІ ФОРМИ

	<u>Simple</u>	<u>Continuous</u>	<u>Perfect</u>	<u>Perfect Continuous</u>
<u>Present</u>	<i>I often write letters.</i> — Я часто пишу листи.	<i>I am writing a letter now.</i> — Я зараз пишу листа.	<i>I have written a letter.</i> — Я написав листа.	<i>I have been writing a letter for two hours already.</i> — Я пишу листа вже дві години.
<u>Past</u>	<i>I wrote a letter an hour ago.</i> — Годину тому я написав листа.	<i>I was writing a letter from 4 to 5 p. m.</i> — Я писав листа з четвертої до п'ятої вечора.	<i>By the time you came I had written a letter.</i> — До того часу як ти прийшов, я написав листа.	<i>By the time you came I had been writing a letter for an hour already.</i> — До того часу як ти прийшов, я вже годину писав листа.
<u>Future</u>	<i>I'll write you a letter.</i> — Я напишу тобі листа.	<i>I'll be writing a letter at this time tomorrow.</i> — Завтра в цей час я писатиму листа.	<i>I'll have written a letter to her by tomorrow.</i> — До завтра я напишу їй листа.	<i>By 10 p. m. I will have been writing a letter for two hours already.</i> — До десятої вечора я писатиму листа вже дві години.
<u>Future-in-the-Past</u>	<i>He said he would write a letter.</i> — Він казав, що напише листа.	<i>He said he would be writing a letter at that time the next day.</i> — Він казав, що зав тра	<i>He said he would have written a letter to her by the next</i>	<i>He said he would have been writing a letter for an hour by 10 p. m.</i> — Він казав, що до десятої вечора він

		в цей час писатиме листа.	day.— Він казав, що до завтра напише їй листа.	годину писатиме їй листа.
--	--	---------------------------	--	---------------------------

Present Simple. Теперішній простий час

Утворення

У часовій формі Present Simple дієслова не мають закінчень в усіх особах, окрім третьої особи однини, в якій до V1 додається закінчення **-s (-es)**.

Стверджувальне речення

I, We, You , They = go

He, She, It = goes.

Зверніть увагу! Для утворення питальних і заперечних речень використовується допоміжне дієслово **do** (does у третій особі однини). При цьому дієслова у 3-й особі однини не мають закінчення **-s (-es)**.

Заперечне речення

I, We, You, They = do not (don't) go.

He, She, It = does not (doesn't)

Питальне речення

Do = I, we, you, they = go?

Does = he, she, it = go?

Дієслово **to be (бути)** змінюється в Present Simple за особами та числами таким чином:

Стверджувальне речення

I am happy.

He/she/it is happy.

You/we are happy.

У питальних та заперечних реченнях з дієсловом **to be** допоміжні дієслова не використовуються.

Питальне речення

Am I happy?

Are you/we happy?

Is he/she/it happy?

Заперечне речення

I am not ('m not) happy.

You/we are not (aren't) happy.

He/she/it is not (isn't) happy.

Вживання

Present Simple вживається, щоб виразити:

1. Повторювану чи постійну дію:

I usually go there in the morning.— Я зазвичай ходжу туди вранці.

Where does he always play? — Де він завжди грається?

2. Думки й почуття, постійні стани:

I like it.— Мені це подобається.

3. Незмінну істину, загальновідомий факт, не обмежений часовими рамками:

The Earth goes round the Sun.— Земля обертається навколо Сонця.

4. Дію в майбутньому, коли йдеться про розклад руху транспорту, час трансляції теле-радіопрограм тощо:

The film begins at 18.15.— Фільм починається о 18.15.

Зверніть увагу! У Present Simple вживаються такі обставини часу: always (завжди), often (часто), usually (зазвичай), every day (week, year...) (кожного дня (тижня, року...), sometimes (іноді), rarely (зрідка), never (ніколи) тощо.

Present Continuous. Теперішній тривалий час

Утворення

Present Continuous утворюється за допомогою дієслова to be у теперішньому часі (am/ is/are) першої форми дієслова із закінченням -ing):

My little brother is playing with his toys now.— Мій маленький брат зараз грається зі своїми іграшками.

У питальних реченнях допоміжне дієслово am/is/are ставиться перед підметом:

Are they writing a dictation at the moment? — Вони зараз пишуть диктант?

Вживання

Present Continuous вживається для вираження:

1. Дії, яка відбувається під час мовлення: I'm waiting for the bus. (I'm at the bus stop now.) — Я чекаю на автобус. (Саме зараз я на зупинці.)
2. Дій чи ситуацій, що є тимчасовими: He is living at the hotel at the moment.— Він зараз живе у готелі.
3. Запланованої дії, яка обов'язково відбудеться у найближчому майбутньому: I am flying to Donetsk tomorrow.— Завтра я лечу до Донецька.
4. Висловлювань на позначення роздратування та критики, в яких зазвичай використовується прислівник always: You are always telling me lies! — Ти завжди обманюєш мене!

Зверніть увагу! У Present Continuous вживаються такі обставини часу: now (зараз), at the moment (в даний момент), at the minute (в цю хвилину), at present (зараз).

Виконайте вправи:

1. Put the verbs in brackets into the correct tense:

1. _____ on the same flight as your boss next week (fly) ?
2. They _____ at the bar tonight. Would you like to come (meet)?
3. My flight normally _____ at two but there is a delay today and it may be even cancelled (leave).
4. The bus _____ (depart) from the central bus station at 7.35 p.m.
5. I won't be able to meet you on Friday. I _____ (go) to Frankfurt for a long weekend.
6. _____ (you attend) the seminar next week?
7. I think the Budapest flight _____ (be) late too.
- 8 They _____ (stay) at the Ibis Hotel in Paris at the moment.
9. I've decided I _____ (leave) the company soon.
10. How is your daughter? – She's fine and now she _____ (learn) to be flight attendant in Frankfurt.

2. Put the verbs in brackets into the correct tense:

1. I _____ (see) Roger at 7 o'clock tonight.
2. A: _____ (you/do) anything on Friday morning? – B: No, I'm free.
3. A: I _____ (go) to the cinema. There's a new film on. Do you want to come with me? – B: What time _____ (film/start)?
4. Helen _____ (have) a party tomorrow. _____ (you/go)?
5. The exhibition _____ (open) on April 3rd and _____ (finish) on May 31st.
6. Aunt Maggie _____ (come) to visit us tomorrow.
7. A: Excuse me, what time _____ (train/leave)?
8. Michael Jackson _____ (give) a concert at the Olympic Stadium next week.

3. Choose the present simple or present continuous:

1. (You / come) _____ tonight?
2. (He / eat) _____ rice every day?
3. I (work) _____ at the moment.
4. (He / come) _____ to London often?
5. He (play) _____ tennis now.
6. (You / come) _____ to the cinema later?
7. They (not / come) _____ to the party tomorrow.
8. He (not / play) _____ golf now.
9. (You / play) _____ tennis this Sunday?
10. They (go) _____ to a restaurant every Saturday.
11. She (not / go) _____ to the cinema very often.
12. You usually (arrive) _____ late.
13. He normally (eat) _____ dinner at home.
14. (You / study) _____ every night?
15. (They / work) _____ late usually?
16. You (not / go) _____ out later.
17. I (not / work) _____ tonight.
18. (She / work) _____ at the moment?
19. I (not / drink) _____ coffee very often.
20. Julie (sleep) _____ now.

Past Simple. Минулий простий час

Утворення

Утворення форми минулого простого часу залежить від того, правильним чи неправильним є дієслово-присудок.

Якщо дієслово правильне — до його першої форми (V1) додається закінчення -ed:

We watched TV yesterday evening.— Учора ввечері ми дивилися телевізор.

He played football in summer.— Влітку він грав у футбол.

Форму минулого часу неправильних дієслів треба запам'ятати та використовувати другу форму неправильного дієслова:

I took the books.— Я взяв книжки.

We went to the park yesterday.— Учора ми ходили в парк.

Питальні та заперечні речення у Past Simple утворюються з використанням допоміжного дієслова **did**. При цьому дієслово-присудок вживається у формі інфінітива без частки to: She

was five last year and she didn't go to school.— Минулого року їй було п'ять років і вона не ходила до школи.

Where did you live five years ago? — Де ти жив п'ять років тому?

Вживання

Past Simple вживається, щоб виразити:

1. Повторювану чи одноразову дію у минулому:

I went to university five years ago.— Я вчився в університеті п'ять років тому. 2

2. Дії, що відбувалися в минулому одна за одною, послідовно:

She sealed the letter, put a stamp on it and posted it.— Вона запечатала листа, наклеїла марку та відправила його поштою.

Зверніть увагу! У Past Simple вживаються такі обставини часу: yesterday (учора), last week (минулого тижня), last year (минулого року), the other day (цими днями), the day before yesterday (позавчора), ago (тому) тощо.

Виконайте вправи:

1. Put the verbs in brackets into the correct tense:

1. They _____ (watch) TV last night.
2. Priscila _____ (talk) to her friends all day.
3. I _____ (have) a terrible headache yesterday.
4. Bob _____ (come) home from school late.
5. They _____ (arrive) late and _____ (miss) the bus.
6. She _____ (study) hard and _____ (pass) the exam.
7. He _____ (call) the office to tell them he was sick.
8. I _____ (speak) to the director as he was leaving the room.
9. Dr. Johnson _____ (get up) early this morning.
10. Mary _____ (do) her homework and _____ (go) to school.
11. Chris _____ (find) a ten-dollar bill.
12. The dog _____ (follow) us down the road.
13. Those students _____ (work) hard last semester.
14. Lúcio _____ (stop) at the corner and _____ (call) us.

15. I _____ (try) to talk to Helen last night.
16. I _____ (pay) the phone bill yesterday.
17. My dad _____ (catch) a cold when he _____ (be) in Canada.
18. She _____ (leave) home early yesterday.
19. They _____ (know) each other very well when they _____ (be) kids.
20. The teacher _____ (bring) the exams corrected.

2. Write questions and negatives sentences:

1. She visited her parents last weekend.
2. He cleaned his room before school. c) The teacher found the missing exams.
3. Tom wanted to go to the movies alone. e) Helena offered Henrique a piece of cake. f) I knew what to do.
4. Alexandre helped Anita with her homework.
5. You ate cookies after dinner.
6. You talked to her earlier.
7. We turned off the TV after the news.
8. He drank only a coke at the party.
9. Mom made breakfast early.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

3. Put the verbs in brackets into the correct tense:

- 1) When I was in school, I _____ (to do) my homework everyday.
- 2) She _____ (to like) chocolate milk when she was a girl.
- 3) It always _____ (to rain) when we lived in Seattle.

- 4) Joey and Mike _____ (to be) friends a long time ago.
- 5) I _____ (to try) to make a snowman last winter.
- 6) Our favorite game when we were little _____ (to be) chess.
- 7) It _____ (to be) so sunny yesterday.
- 8) Jeremy _____ (to want) to go to the beach this summer.
- 9) Shelby _____ (to save) \$100.
- 10) It _____ (to snow) last December.

Past Continuous. Минулий тривалий час

Утворення

Past Continuous утворюється за допомогою форми минулого часу дієслова **to be (was/ were)** та першої форми дієслова із закінченням **-ing**:

She was speaking over the telephone at six o'clock yesterday.— Вона розмовляла по телефону вчора о шостій.

Вживання

Past Continuous вживається для вираження:

1. Тривалих дій, що відбувалися у певний момент у минулому: I was helping Mary at 6 p. m. yesterday.— Учора о шостій вечора я допомагав Мері.
2. Двох дій, які тривали одночасно: Were they dancing while Jane was playing the piano? — Вони танцювали, в той час як Джейн грала на піаніно?
3. Тривалої дії, яка була перервана іншою дією: I was watching a film on TV when my mother came.— Я дивився фільм по телевізору, коли прийшла мама.
4. Past Continuous вживається, коли момент або період виконання дії чітко зазначено.

Виконайте вправи:

1. Complete the sentences with the past continuous form of the verbs in brackets.

- 1 I _____ (make) my dinner at 8 o'clock last night.
- 2 Joe and Sam _____ (use) the wrong program in IT yesterday.
- 3 Who was that guy you _____ (dance) with at the party?
- 4 Paula _____ (come) home from school when she saw an accident.
- 5 In 1999 my father _____ (live) in Dublin. That's where he met my mother.
- 6 He _____ (open) the box when he cut his finger.

7 This time last week, we _____(visit) my grandmother.

8 I _____(sit) at the back of the classroom so I couldn't see the screen.

9 Andrew _____ (insert) a photo into his document when the teacher stopped the class.

10 I _____(start) to do my homework when my friend sent me a message.

2. Complete the sentences with the past simple or the past continuous form of the verbs in brackets.

1 I _____(switch off) the computer because it (make) a strange noise.

2 My dad _____ (listen) to classical music when I (arrive) home from school.

3 We _____(play) video games when my mum, _____(say) 'Turn the volume down!'

4 My cousin _____ (meet) his wife, Bianca, while he (live) in Italy.

5 My little sister _____(draw) a picture while I (study) for my French exam.

6 While they _____ (try) to fix the computer, all the lights _____ (go out).

7 When we _____ (leave) school yesterday, it _____(pour) with rain.

8 When you _____(see) Paul, he _____ (wear) a black jacket?

9 I (try) to log on when the WiFi _____(stop) working.

10 While Dad _____ (print) an article, the printer _____(run out) of paper.

3. Complete the story with the correct past tense form of the verbs in brackets.

Sometimes I hate computers! Once, when I 1 _____ (try) to do my English homework on my laptop, the battery 2 _____ (run out). I 3 _____ (lie) on my bed and I was listening to music on Spotify. It helps me to concentrate. I 4 also _____ (chat) to my friend Daniel on Facebook. OK, so I 5 _____ (not concentrate) very hard on my homework and I 6 _____ (forget) to plug in my laptop! I didn't notice that the battery was getting low. I was just finishing the essay when the screen 7 _____ (go) black. I 8 _____ (lose) everything. I 9 _____ (scream) in frustration. My dad 10 _____ (come) running into my bedroom. I 11 _____ (cry) almost so he 12 _____ (give) me his laptop. I 13 _____ (try) to remember everything in my essay – it 14 _____ (be) quite difficult especially because Daniel was sending me lots of funny videos. Anyway, while I was watching one, the WiFi stopped working. In the end it was probably better because I 15 _____ (manage) to finish the essay.

Future Simple. Майбутній простий час

Утворення

Future Simple утворюється за допомогою допоміжного дієслова will (скорочена форма — 'll).

У стверджувальному реченні допоміжне дієслово ставиться після підмета перед смисловим дієсловом. У питальному реченні will ставиться перед підметом.

Will you go to the zoo with us tomorrow? — Ти підеш завтра з нами до зоопарку?

Вживання

Зверніть увагу! У Future Simple вживаються такі обставини часу: *tomorrow (завтра)*, *soon (незабаром)*, *next week (наступного тижня)* тощо.

Future Simple вживається для вираження:

1. Наміру чи рішення, які стосуються майбутніх дій: I'm thirsty. I'll have some water.— Я хочу пити. Я вип'ю трохи води.
2. Пропозицій, обіцянок та запрошень: I'll make some tea.— Я приготую чай. He'll visit you tomorrow.— Він приїде до тебе завтра. Will you come to our party? — Чи прийдеш ти на нашу вечірку?
3. Дій, які (не) можуть відбутися у майбутньому: He'll probably be late.— Він може спізнитися. When will you come to us? — Коли ти до нас прийдеш? Betty is ill. She won't go to school tomorrow.— Бетті хвора. Вона не піде завтра до школи.

Виконайте вправи:

1. Write the correct form of the simple future tense using "will".

- 1) I _____ (to do) my homework tomorrow.
- 2) Well, I guess we _____ (to ride) the bus to work next week.
- 3) He _____ (to eat) roast beef for dinner.
- 4) Jane _____ not _____ (to quit) her job on Monday.
- 5) I think I _____ (to watch) a movie with James tonight.
- 6) When _____ Jane _____ (to be) old enough to drive?
- 7) My sister _____ probably _____ (to go) to camp this summer.

КОНСТРУКЦІЯ TO BE GOING TO + INFINITIVE (V1)

Утворення

У моделі to be going to + infinitive (V1) дієслово **to be** змінюється за часами та особами. Зазвичай ця конструкція вживається в теперішньому та минулому часі.

Вживання

1. Модель to be going to + infinitive вживається для висловлення наміру, того, що вирішено зробити в майбутньому. Коли вживається цей зворот, мається на увазі, що дію обов'язково буде виконано: I am going to watch the programme.— Я збираюся подивитися цю програму. Our friends are going to spend a few days in a village.— Наші друзі збираються провести декілька днів у селі.

2. Часова форма Present Continuous може мати схоже значення із конструкцією to be going to + infinitive: I'm going to visit my granny this week.— Я збираюся відвідати бабусю цього тижня. I'm visiting my granny this week.— Я збираюся відвідати бабусю цього тижня.

Виконайте вправи:

1. Write the correct form of the simple future tense using “going to”.

1) Jess and Billy _____ to be roommates.

2) It _____ to be sunny today.

3) Yuki _____ to come to the movie with us.

4) Our family _____ to move to Alaska.

5) This weekend we _____ to study for the Spanish test on Monday.

6) They _____ probably _____ to run four miles.

7) It is doubtful that the sailors _____ ever _____ to return from their journey to Antarctica.

2. Put in 'will' or 'be going to':

1. A: We don't have any bread. B: I know. I _____ get some from the shop.

2. A: We don't have any bread. B: Really? I _____ get some from the shop then.

3. A: Why do you need to borrow my suitcase? B: I _____ visit my mother in Scotland next month.

4. A: I'm really cold. B: I _____ turn the heating on.

5. A: Are you going to John's party tonight? B: Yes. Are you going too? I _____ give you a lift.

6. A: What are your plans after you leave university? B: I _____ work in a hospital in Africa. I leave on the 28th .

7. (The phone rings) A: I _____ get it!

8. A: Are you ready to order? B: I can't decide ... Okay, I _____ have the steak, please.

9. A: Are you busy tonight? Would you like to have coffee? B: Sorry. I _____ go to the library. I've been planning to study all day.

10. A: Why are you carrying a hammer? B: I _____ put up some pictures.

3. Complete the sentences with the correct form of will or going to and the verbs in brackets.

1.- When we get home, we _____ (have) dinner.

2.- I know they _____ (feel) very happy if they win the match.

3.- They've already decided on their next summer holiday. They _____ (do) a tour of Norway.

4.- She thinks that the Take That concert _____ (be) really exciting.

5.- "What are your plans for this evening?" I _____ (meet) my friends and then go to a birthday party. 6.- If you revise for the exam , I'm sure you _____ (get) a good result.

7.- The weather forecast is good for the next few days. It _____ (be) very sunny.

8.- I can't come on the march tomorrow. I _____ (look after) my cousins.

9.- In the future, I think humans _____ (wipe out) many different species.

10.-He is buying some butter and eggs because he _____ (make) a cake later.

11.- This homework is very easy. I know we _____ (do) it very quickly.

12.- In five years time, I _____ (be) at university.

13.- She wants to get her mum a birthday present. But she _____ (not buy) it today.

14.- Their suitcases are packed. They _____ (go) on holiday.

15.- If we go to Paris, we _____ (take) lots of pictures.

16.- My brother thinks it _____ (snow) tomorrow.

17.- It's very late! Hurry up or we _____ (be) late for work.

18.- Look at that boy at the top of that tree! He _____ (fall).

19. When we go home, we _____ (watch) TV. We don't want to miss our favourite programme.

20. I'm sure they _____ (lose) the match.

Future Continuous. Майбутній тривалий час

Утворення

Future Continuous утворюється за допомогою дієслова to be у майбутньому часі will be першої форми дієслова із закінченням -ing:

This time next Tuesday they will be learning.— У цей час наступного вівторка вони вчитимуться.

У питальних реченнях допоміжне дієслово will ставиться перед підметом:

What will you be doing from 5 to 8 tomorrow evening? — Що ти робитимеш завтра ввечері з п'ятої до восьмої години?

Вживання

Future Continuous вживається для вираження:

1. Дії, що відбуватиметься у певний момент або період часу в майбутньому: I'll be out at two o'clock. I'll be playing football.— Мене не буде вдома о другій. Я буду грати в футбол.
2. Заздалегідь запланованої дії, що відбуватиметься в майбутньому, або дії, яка є невід'ємною частиною повсякденного життя: They will be meeting you at the station.— Вони зустрічатимуть тебе на вокзалі.

Виконайте вправи:

1. Put the verbs in brackets into the correct tense:

- 1) Professor Baker (teach) _____ American history next semester.
- 2) I (clean) _____ the house while you are doing the laundry.
- 3) The forecast says that it (rain) _____ all night.
- 4) Grandma (smile) _____ when she answers the door.
- 5) On Tuesday, the girls (take) _____ a taxi to the airport.
- 6) The plumber (connect) _____ the water pipes to the house tomorrow.
- 7) Brian (supervise) _____ the construction crew for a few days.
- 8) The Fergusons (fish) _____ while they are on vacation.
- 9) Stella (play) _____ the solo for the concerto.

10) Julia and Rick (look) _____ for a new house while they are in Portland. 11) In order to earn a badge, the scouts (learn) _____ to tie knots this Thursday.

12) The pastry chef (bake) _____ turnovers early tomorrow morning.

2. Make future continuous 'yes / no' questions:

When the boss comes,

1. _____ (I / sit) here?
2. _____ (John / us) the computer?
3. _____ (Jane and Luke / discuss) the new project?
4. _____ (we / work) hard?
5. _____ (you / talk) on the telephone?
6. _____ (she / send) an email?
7. _____ (they / have) a meeting?
8. _____ (he / eat) lunch?
9. _____ (you / type)?
10. _____ (he / make) coffee?

Present Perfect. Теперішній доконаний час

Утворення

Present Perfect утворюється за допомогою дієслова to have у теперішньому часі (для 3-ї особи однини — has) першої форми правильних дієслів із закінченням -ed або форми, поданої у третій колонці таблиці неправильних дієслів:

I have (I've) already written the letter.— Я вже написав листа. He has not (hasn't) translated the text yet.— Він ще не зробив переклад цього тексту.

Вживання

Present Perfect вживається:

1. Коли йдеться саме про результат, а не час виконання дії. При цьому час не визначається, а присудок перекладається дієсловом доконаного виду: I have already cleaned my room.— Я вже прибрав свою кімнату.
2. Якщо дія завершилася нещодавно і вже є її результат: I have just baked a cake.— Я саме спекла пиріг.

3. Коли йдеться про дії, які розпочались у минулому й тривають зараз: He has just washed the car.— Він щойно помив машину.

Дієслова у Present Perfect у реченні можуть вживатися з прислівниками **just, already, ever, never, yet, recently, lately, today, since** та прийменниками **for, by**. Прислівник **since** вживається лише у стверджувальних реченнях.

Just (щойно): She has just received the letter.— Вона щойно отримала лис та.

Already (вже): They have already sold the car.— Вони вже продали машину.

Yet (ще) вживається наприкінці питальних та заперечних речень: Has she gone yet? She has not gone yet.— Вона пішла? Вона ще не пішла.

For (протягом) вказує на період тривалості дії: I have known him for three years.— Я знаю його три роки.

Since (з) вказує на початок дії: We have lived in Kyiv since 1992.— Ми живемо в Києві з 1992 року.

Виконайте вправи:

1. Complete the following sentences in the present perfect simple tense.

- 1) She _____ (to be) happy all day.
- 2) It _____ always _____ (to snow) here in December.
- 3) Dan _____ (to be) sick for three days.
- 4) Li and Susan _____ (to try) four times already and will not give up.
- 5) The old car _____ (to be) a piece of junk since I bought it.
- 6) We _____ not _____ (to take) this test before.
- 7) My uncle _____ (to be) to China.
- 8) Our father _____ never _____ (to drive) to California before.
- 9) I _____ (to speak) to the president before.
- 10) The old man _____ occasionally _____ (to need) help crossing the street.

2. Fill in the spaces with the correct form of the verb in simple present perfect tense.

- 1) Our company (arrive) _____. Please answer the door.
- 2) The ice on the sidewalk (melt) _____. I think the sun is out today.
- 3) The McMillans (prepare) _____ a lot of food for the party. It looks delicious.
- 4) Tony's flight from New Jersey (land) _____. We should see him any minute.

5) The bank officers (suggest) _____ that the meeting be scheduled for Wednesday morning. I will try to locate a conference room.

6) Sparky (taste) _____ his new dog food, and he seems to like it.

7) The police (arrest) _____ two men for the robbery. It is time to question them.

8) The medicine (cure) _____ William's illness. It seems miraculous.

3. Complete the conversation with the present perfect, past simple or present simple form of the verbs in brackets.

A: you _____ (hear) anything from Julia in the last few weeks?

B: Yes, she's in Madrid. She _____ (be) there since Saturday.

A: Oh, yeah! I _____ (forget) about that. _____ she (go) with her parents?

B: Yes, I think so. They _____ (go) to Madrid every Christmas. I think her brother _____ (live) there. He _____ (be) there for a couple of years.

A: I _____ always (want) to visit Madrid. It's such a beautiful city.

B: Do you think so? I've heard that it's really hot in summer and really cold in winter.

A: My parents _____ (go) there last summer. I _____ (not go) because I _____ (have) exams.

B: Oh yes, I remember that. _____ you (pass) them all?

A: No, I _____ (fail) Spanish so I decided to take extra classes. I _____ (start) them in September.

B: So, _____ your Spanish (get) better since then?

A: Yes, I think so. I _____ really (improve) my vocabulary, especially since I met Pedro! B: Pedro? Who _____ (be) Pedro?

A: He's my new boyfriend. We _____ (be) together for three weeks now!

Past Perfect. Минулий доконаний час

Утворення

Past Perfect утворюється за допомогою діє слова to have у минулому часі (**had**) та першої форми правильних дієслів із закінченням **-ed** або форма, поданої у третій колонці таблиці неправильних дієслів:

I had finished the article by Monday.— Я закінчила статтю до понеділка.

She hadn't left when I came home.— Коли я прийшов додому, вона ще не пішла.

Вживання

Past Perfect вживається, коли йдеться про події, що відбулися раніше і завершилися до певного моменту в минулому (або до певної дії, позначеної Past Simple). Цей момент може позначатися такими обставинами часу: *by seven o'clock (до сьомої години)*, *by that time (до того часу)*, *by Monday (до понеділка)*, *before (до)*, *after (після)*:

I had been to a party the evening before.— Я був на вечірці вчором раніше.

It was ten o'clock. The shop had just closed.— Була десята година. Магазин щойно зачинили (до десятої години).

A man bought a pizza. How much had he already paid for it? — Чоловік купив піцу. Скільки він за неї заплатив (раніше)?

I had written the letter by that time.— Я написав листа до того часу.

Виконайте вправи:

1. Complete the following sentences in the past perfect simple tense.

- 1) She _____ (to write) six letters before she got a response.
- 2) It _____ always _____ (to snow) here before 1978.
- 3) Dan _____ (to be) sick for three days before he got better.
- 4) Li and Susan _____ (to try) four times before they gave up.
- 5) My father's old car _____ (to run) very well before he sold it.
- 6) We _____ not _____ (to take) the test before.
- 7) My uncle _____ (to visit) China several times in the past, so this visit was nothing new.
- 8) Our father _____ never _____ (to drive) to California.
- 9) I _____ (to speak) to the president twice before, so I was not that nervous.
- 10) The old man _____ occasionally _____ (to need) help crossing the street.

2. Put the verbs in brackets into the correct tense:

1. They _____ (GO) home after they _____ (FINISH) their homework.
2. She just _____ (JUST GO) out when I called at her house.
3. The sun had set before I _____ (BE) ready to go.
4. When she came into the room she saw that her husband _____ (ALREADY DRINK) a lot of alcohol.
5. He _____ (LEARN) English before he left for England.
6. When my husband came home I _____ (ALREADY BE) in bed for two hours.
7. My friend _____ (NOT SEE) me for many years when I met him last week.
8. After I _____ (HEAR) the news, I _____ (HURRY) to see him.
9. He thanked me for what I _____ (DO).
10. They drank small cups of tea after they _____ (FINISH) dinner.
11. He told me he _____ (CATCH) a young lion and _____ (SHOOT) two others.
12. When I _____ (GET) there everyone _____ (ALREADY GO).
13. When I saw him last he _____ (BE) married for 6 years.
14. We heard that a fire _____ (BREAK OUT) in the neighboring house.
15. After he _____ (READ) the letter he _____ (BURN) it.
16. He wanted to go to London because he _____ (NEVER BE) there before.
17. When Queen Victoria _____ (DIE) in 1901 she _____ (REIGN) for over 60 years.
18. She told me that she _____ (NEVER GO) to Canada.
19. The results were better than I _____ (EXPECT)
20. Mr. Smith retired last year after he _____ (BE) with his company for over 30 years.

Present Perfect Continuous. Теперішній доконано-тривалий час

Утворення

Present Perfect Continuous утворюється за допомогою дієслова to be в теперішньому доконаному часі (have/has been) та першої форми дієслова із закінченням -ing:

It has been raining all day long.— Дощ ішов увесь день.

Вживання

Present Perfect Continuous виражає незавершену дію, яка триває певний проміжок часу та пов'язана з теперішнім, минулим чи майбутнім моментом мовлення. Як правило, з цією часовою формою вживаються обставини часу з прийменниками for (вказує на тривалість дії) та since (вказує на початок дії):

She has been standing here since ten o'clock.— Вона стоїть тут з десятої години.

We have been writing a test for an hour.— Ми пишемо конт рольну роботу годину.

Виконайте вправи:

1. Write the correct form of the verb in the spaces below.

- 1) We _____ (to learn) English for one hour.
- 2) He _____ (to go) to school here for five years.
- 3) I _____ (to play) the piano since I was eight years old.
- 4) Li _____ (to talk) on the phone for forty five minutes.
- 5) Wang, Ted, and Ko _____ (to drive) since morning.
- 6) Andy and I _____ (to look) for my keys for two hours.
- 7) The Colorado River _____ (to flow) for centuries.
- 8) My CD player _____ (to skip) since I bought it.
- 9) Tommy _____ not _____ (to save) his money for eight years.
- 10) Nidia _____ (to run) in the race for six minutes.

2. Put the verbs in brackets into the correct tense Present Perfect Simple or Present Perfect Continuous

1. _____ (you / buy) your train ticket yet?
2. The kitchen is a complete mess! What _____ (the children / do)?

3. Julie _____ (learn) to drive for six years!
4. Amanda _____ (already / have) lunch, so she'll meet us later.
5. How much coffee _____ (she / drink) this morning?
6. Simon _____ (write) three books.
7. I _____ (do) everything I needed to do today! Hurray!
8. It _____ (not / rain) all summer, so the garden is dead.
9. I _____ (read) your book. Here it is, thank you.
10. She _____ (forget) how to get to my house.
11. I _____ (work) in the garden all day and I need a rest.
12. She _____ (make) three cakes. They look delicious!
13. David feels great these days. He _____ (get) up early lately.
14. We _____ (always / hate) rush hour traffic.
15. Recently, I _____ (study) a lot. My exams are in a few weeks.
16. We _____ (write) this book for months and months.
17. I _____ (always / love) chocolate.
18. I _____ (want) to go back to university for a long time.
19. What's that delicious smell? _____ (you / cook)?
20. I _____ (watch) seven films this week!

Past Perfect Continuous. Минулий доконано-тривалий час

Утворення

Past Perfect Continuous утворюється за допомогою дієслова to be в минулому доконаному часі (had been) та першої форми дієслова із закінченням -ing:

I had been playing tennis.— Я грав у теніс.

It had been snowing.— Йшов сніг.

Вживання

Past Perfect Continuous вживається для:

1. Позначення процесу, який тривав до певного моменту в минулому: He had been playing on a computer for two hours already when his mother came.— Він грав у комп'ютерні ігри вже дві години, коли прийшла його мама.

Виконайте вправи:

1. Choose the past perfect, or the past perfect continuous

1. When we arrived the film _____ (start).
2. She _____ (work) in that company for twenty years when she was made redundant.
3. I felt ill because I _____ (drink) six cups of coffee.
4. I _____ (study) all day, so I was tired.
5. How long _____ (you / live) in London when your daughter was born?
6. When I arrived at the airport I realised I _____ (forget) my passport.
7. I _____ (break) my ankle, so I couldn't go skiing last year.
8. She _____ (study) English for three years when she took the exam.
9. I _____ (run), so I was hot and tired.
10. I didn't go to the class because I _____ (not / do) my homework.

2. Complete the sentences with the correct form of the verbs in brackets. Use the Present Perfect Continuous or the Past Perfect Continuous.

1. Mike has never had an accident and he (drive) for years.
2. She had no idea it was so late because she (not / watch) the time.
3. “ (you / take) your medicine regularly, Mrs Smith?” “Yes, doctor.”
4. They eventually found the dog after they (look) for it all night.
5. How long your father (work) for the company when he retired?

3. Choose the correct answer.

1. I love this writer's books. I (*have been reading / had been reading*) them for years.
2. His clothes were dirty because he (*has been working / had been working*) in the garden.
3. Where have you been? We (*had been waiting / have been waiting*) for you for ages.
4. He hasn't decided on a career yet, but he (*has been thinking / had been thinking*) about it lately.
5. After she (*has been playing / had been playing*) the violin for ten years, she joined an orchestra.

МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА

В англійській мові існують особливі дієслова, у яких відсутні форми, властиві звичайним дієсловам. Ці дієслова називають модальними. Вони вказують не на дію, а на ставлення до неї (наприклад, можливість або неможливість її виконання). Сміслові дієслова вживаються після модальних в інфінітиві без частки *to*. До модальних дієслів належать: **can, could, be able to, may, might, must, should, ought to, shall, will, would, have to, need, to be allowed to**. Модальні дієслова не змінюються за особами та не мають неособових форм. При утворенні питальних і заперечних речень з такими дієсловами допоміжні дієслова не вживаються. У питальних реченнях модальні дієслова ставляться перед підметом.

CAN, COULD TA TO BE ABLE TO

Дієслово **can** означає «могти, вміти, мати здібності», має форму минулого часу **could** та еквівалент **to be able to**, який зазвичай вживається в майбутньому та може вживатися в минулому часах. Після *to be able* інфінітив вживається з часткою *to*.

Вживання

Модальне дієслово *can* вказує на фізичну або розумову здатність, можливість виконати дію.

We can dance well.— Ми можемо добре танцювати.

He can read English books.— Він може читати книжки англійською мовою.

Коли йдеться про можливість чи здатність виконати дію, що відбувалася в минулому, вживають *could* або *was/were able to*.

Vicky could play the violin when she was five.— Вікі могла грати на скрипці, коли їй було п'ять років. Vicky was able to play the violin when she was five.— Вікі могла грати на скрипці, коли їй було п'ять років.

Виконайте вправи:

1. Put in 'can' / 'can't' / 'could' / 'couldn't'. If none is possible, use 'be able to' in the correct tense:

1. _____ you swim when you were 10?
2. We _____ get to the meeting on time yesterday because the train was delayed by one hour.
3. He _____ arrive at the party on time, even after missing the train, so he was very pleased.
4. He's amazing, he _____ speak
5 languages including Chinese.
6. I _____ drive a car until I was 34, then I moved to the countryside so I had to learn.
7. I looked everywhere for my glasses but I _____ find them anywhere.
8. I searched for your house for ages, luckily I _____ find it in the end.
9. She's 7 years old but she _____ read yet – her parents are getting her extra lessons.
10. I read the book three times but I _____ understand it.
11. James _____ speak Japanese when he lived in Japan, but he's forgotten most of it now.

2. In this exercise you have to use *can* or *be able to*. Sometimes it is possible to use either; sometimes only *be able to* is possible.

1. Tom _____ drive but he hasn't got a car.
2. I can't understand Martin. I've never _____ understand him.
3. I used to _____ stand on my head but I can't do it now.
4. Ask Ann about your problem. She should _____ help you.

3. Now you have to complete a sentence with *could*, *was/were able to* or *couldn't*.

1. He had hurt his leg, so he _____ walk very well.
2. She wasn't at home when I phoned but I _____ contact her at her office.

3. I looked very carefully and I _____ see a figure in the distance.
4. They didn't have any tomatoes in the first shop I went to, but I _____ get some in the next shop.
5. My grandmother loved music. She _____ play the piano very well.
6. The boy fell into the river but fortunately we _____ rescue him.

4. Choose the correct options.

- 1 I don't think I *can / could* go out tomorrow. I have to study.
- 2 The WiFi isn't working so we *can't / haven't been able to* log on to the internet for two days.
- 3 My mum *wasn't able to / couldn't* speak English when she was a child.
- 4 The door wasn't locked so we *could / were able to* get into the house.
- 5 I'm sure Sam *won't can / be able to* come to the picnic next Saturday. He's got a football match.
- 6 Would you *be able to / Could* you really play the piano when you were five years old?
- 7 My laptop stopped working but after I had checked all the cables I *could / was able to* get it working again.
- 8 He *won't be able to / hadn't been able to* finish his homework before the teacher arrived.

MUST

Утворення речень

Дієслово **must** має лише одну форму; дія, виражена за допомогою цього модального дієслова, стосується теперішнього або майбутнього часу:

You **mustn't** sit too close to the TV set.— Не можна сидіти так близько перед телевізором.

Вживання

Дієслово **must** виражає моральний обов'язок, необхідність з точки зору мовця та має значення «повинен», «треба»:

He is very ill. He **must** consult a doctor.— Він дуже хворий. Він повинен відвідати лікаря.

Крім того, **must** вживається, коли йдеться про припущення, але з великою долею впевненості (тільки у стверджувальних реченнях):

Have you seen Tom? I **can't** find him.— I **haven't** seen him. He **must** be in the school library.— Ти бачив Тома? Я не можу його знайти.— Я його не бачив. Він, напевно, у шкільній бібліотеці.

У заперечній формі **must not** має значення категоричної заборони і перекладається як «не можна», «забороняється», «не повинен»:

You mustn't do that.— Не можна так робити.

HAVE TO

Утворення речень На відміну від інших модальних дієслів, **have to** змінюється за особами та часами. Питальні речення з **have to** утворюються з використанням допоміжних дієслів, а в заперечних реченнях до допоміжного дієслова додається частка *not*:

She has to work much, because she wants to pass the exams well.— Вона мусить багато працювати, тому що вона хоче добре скласти іспити.

He had to leave home early yesterday. He went to meet his grandma at the station.— Учора він був змушений рано вийти з дому. Він їздив на вокзал зустрічати бабусю.

Вживання

Модальне дієслово **have to**, так само як і *must*, указує на необхідність чи обов'язковість дії, має значення «бути змушеним»:

I have to get up early.— Я мушу вставати рано.

We have to learn on Saturday.— Ми маємо вчитися в суботу.

Існують певні відмінності у значенні модальних дієслів *have to* та *must*. Дієслово *must* вживається тільки в Present Simple і лише в тому випадку, коли суб'єкт прийняв рішення самостійно:

I must hurry, I may be late for school.— Я повинен поквапитися, я можу запізнитись до школи. Модальне дієслово *have to* в теперішньому часі вживається, коли суб'єкт має виконати чуже рішення, а не приймає його самостійно:

Pupils have to do their homework.— Учні повинні виконувати домашнє завдання.

Виконайте вправи:

1. Complete these sentences with *must*, *mustn't* or the correct or the correct form of *have to*.

- 1.- At our school we _____ wear a uniform.
- 2.- You _____ cross the roads without looking. It's dangerous.
- 3.- You _____ turn on the central heating. It's automatic.
- 4.- The exams are next week. I _____ work harder.
- 5.- You _____ forget your umbrella. It's going to rain.

- 6.- Students _____ listen to the teacher or they won't understand.
- 7.- You _____ cross the road when the red light is showing.
- 8.- We _____ leave now or we'll miss the plane.
- 9.- Soldiers _____ obey orders.
- 10.- Sorry, I _____ go now. I don't want to be late.
- 11.- Shop assistants _____ deal with the public.
- 12.- You _____ come with us if you don't want to.
- 13.- I was late this morning because I _____ wait a long time for the bus.
- 14.- In Spain, teachers _____ wear uniforms.
- 15.- You _____ take food in your room.
- 16.- You _____ use the elevators in case of fire.
- 17.- I _____ wear glasses because I can't see very well.
- 18.- You _____ read this book. It's really good.
- 19.- You _____ go shopping today. We don't need anything.
- 20.- You _____ a mobile phone in class.

2. Choose the correct modal verb to fill in the spaces in blank. *Must, have to, don't have to, Mustn't*

1. You _____ come to the meeting, but it will be nice if you are there. (mustn't- don't have to)
2. You _____ start saving money if you want to retire in few years. (must- have to)
3. We _____ to visit the doctor every year because the Social Security requires it. (must- have to)
4. I _____ call my dad every day. (must- have to)
5. My brother _____ wear a tie in his work, I do. (mustn't – doesn't have to)
6. You _____ eat healthier and stop smoking, you will feel better. (musthave to)
7. I _____ study tonight, my exam is tomorrow. (must- have to)
8. People _____ drink and drive cars. It is prohibited (mustn't - don't have to)

3. Choose the correct answer

- 1) My boss told me that I (have to, must) work overtime this week.

- 2) I (must, have to) get my hair cut before the dance.
- 3) She (has to, must) pay monthly rent to live in her apartment.
- 4) Ted's dad said that he (must, has to) clean his room before he can play.
- 5) I (have to, must) buy those pretty red shoes.
- 6) The runner (has to, must) win the race to get a gold medal.
- 7) The police officer said that I (must, have to) go to jail.
- 8) I (must, have to) win this game of cards.
- 9) I (have to, must) become a tennis champion.
- 10) People (must, have to) eat to live.

MAY, MIGHT

Утворення речень

У теперішньому часі вживається форма **may**, у минулому використовується форма **might**, а для позначення дії в майбутньому вживається конструкція **to be allowed to**:

May I speak to you now? — Можна поговорити з тобою зараз?

Вживання

Модальне дієслово **may** вказує на дозвіл (можливість виконання якоїсь дії з чийогось дозволу), слабку ймовірність дії, припущення з відтінком сумніву:

You may take my book. — Ти можеш взяти мою книжку.

You may telephone from here. — Ви можете зателефонувати звідси.

It may rain later. — Можливо, згодом піде дощ.

Дієслово **might** вживається у питальних реченнях для вираження ввічливого прохання:

Might I sit here? — Дозвольте мені тут сісти.

Для вираження докору або зауваження також вживається форма **might**:

You might do this exercise without asking him when he is busy. — Ти міг би виконати вправу, не звертаючись до нього, коли він зайнятий.

Might також може виражати невпевненість в тому, що дії відбудуться в майбутньому.

She might visit you in winter. — Можливо, вона відвідає вас взимку (але малоімовірно).

Заперечна форма дієслів **may** та **might** вживається нечасто — зазвичай заперечне речення складають з **can** або **must**: — **May I use the textbook at the exam?** — Чи можна користуватися підручником на іспиті? — **No, you must not.**— Ні, не можна.

Виконайте вправи:

1. Choose the right answer:

- 1) When I grow up, I (may, might) become an engineer.
- 2) There is a small chance the we (may, might) go to the beach this weekend.
- 3) There is a good change that we (might, may) have to postpone the meeting.
- 4) Billy and I (may, might) cook dinner tonight.
- 5) The airplane (might, may) crash.
- 6) You never know, I (may, might) become president one day.
- 7) (May, Might) I have a piece of bread please?
- 8) It (might, may) snow tonight, but I doubt it.
- 9) If Jane studied harder, she (might, may) have gotten a better grade on the test.
- 10) I (might, may) not be coming to your party tonight. I told my mother that I would stay home and make cookies with her already. I'm sorry.

SHOULD / OUGHT TO

Утворення речень Дієслова **should** та **ought to** найчастіше вживаються стосовно теперішнього чи майбутнього часу. В непрямій мові вони залишаються незмінними:

You ought to/should visit your friends more often.— Ви би частіше відвідували друзів.

Вживання

Модальні дієслова **should** та **ought to** тотожні за значенням: передають пораду, рекомендацію. Проте **should** не має частки **to**, а **ought** завжди вживається з **to**:

She ought to/should go out more often.— Їй слід частіше гуляти.

You shouldn't have bothered making lunch, we could have bought a pizza.— Вам не слід було обтяжувати себе приготуванням обіду, ми б могли купити піцу.

Зворот **should/ought to + have + Past Participle** у стверджувальному реченні вказує на невиконання бажаної чи запропонованої дії. Ця конструкція у заперечному реченні показує, що мовець не бажав зазначеної дії, але вона відбулася:

You ought to have/should have gone to bed earlier.— Вам слід було лягати спати раніше.

Питальні речення з **should** та **ought to** передають бажання отримати пораду:

Ought I to/Should I write and thank him? — Чи маю я написати та подякувати йому?

Виконайте вправи:

1. Choose the correct word.

- 1 You should / shouldn't try and get enough sleep.
- 2 You should / shouldn't worry. It isn't good for you.
- 3 You ought to / shouldn't keep your friends waiting when you meet each other.
- 4 You ought to / shouldn't concentrate on what you're doing.
- 5 You should / shouldn't drink plenty of water.
- 6 You had better / shouldn't apologise to your mother immediately

3. Complete the sentences with the correct form of a modal verb to express ability, obligation, prohibition or to give advice.

- 1 You really _____ pay much attention to Philip. He's always making fun of everyone. (advice)
- 2 At our school, all the students _____ wear a uniform. (obligation)
- 3 We _____ print out these pages because the printer's not working. (ability)
- 4 You _____ sit down on that bench because the paint is wet. (prohibition)
- 5 OK, you _____ hand in the homework tomorrow. I'll give you until Friday. (obligation)
- 6 When my dad was younger he _____ use a computer. No one had ever taught him. (ability)
- 7 My brother thinks I _____ get my hair cut. He says it's too long. (advice)
- 8 I've been calling Paul all day but I _____ speak to him yet. (ability)
- 9 My mum worked in the USA so she _____ speak English at work. (obligation)
- 10 We're installing some new software so you _____ switch off the computer. (prohibition)

4. Choose the correct options.

Have you ever left your house without your keys? I have. Several times! I 1 _____ can / could remember one time very well. I 2 _____ had to / must go out for a few minutes to buy some bread. I thought to myself: 'I 3 _____ don't have to / mustn't forget my keys.' I closed the front door and I suddenly realised I had forgotten my keys! 'Now I 4 _____ won't be able to / couldn't get back in later,' I thought. I 5 _____ had to / must think quickly. No problem, I thought, I 6 _____ am able to / can call my mum. She 7 _____ will can / will be able to let me in. Then I realised I'd also forgotten my mobile phone! Without my keys or my mobile phone I 8 _____ would have to / have had to go to Manu's house – he's a friend who lives down the road. So I went to Manu's but he wasn't in so I 9 _____ had to / must explain to his mum what had happened. 'You 10 _____ should / must give a key to one of your neighbours,' she said. Then I remembered that Mrs García next door had a key! Anyway, Mrs García gave me the key and I 11 _____ could / was able to get back into the house. Then I realised ... I'd forgotten to buy the bread!

ПАСИВНИЙ СТАН ДІЄСЛІВ

Утворення

Пасивний стан дієслів утворюється за допомогою дієслова **to be** та першої форми правильних дієслів із закінченням **-ed** або форма, подана у третій колонці таблиці неправильних дієслів. При цьому дієслово **to be** змінюється за часами, особами та числами, а дієприкметник залишається незмінним.

	Active	Passive
Present Simple	We build the house.— Ми будуємо дім.	The house is built .— Дім будується
Present Continuous	We are building the house.— Ми будуємо дім (зараз).	The house is being built .— Дім будується (зараз).
Present Perfect	We have built the house.— Ми побудували дім.	The house has been built .— Дім збудовано.
Past Simple	We built the house.— Ми будували дім.	The house was built .— Дім було збудовано.
Past Continuous	We were building the house.— Ми будували дім (у певний час).	The house was being built .— Дім будувався (у певний час).
Past Perfect	We had built the house.— Ми збудували дім (до певного часу).	The house had been built .— Дім було збудовано (до певного часу).
Future	We will build the house.— Ми	The house will be built .— Дім буде

Simple	побудуємо дім.	збудовано.
Future Perfect	We will have built the house.— Ми збудуємо дім (до певного часу).	The house will have been built .— Дім буде збудовано (до певного часу).
Конструкція to be going to	We are going to build the house.— Ми збираємося будувати дім.	The house is going to be built .— Дім буде побудовано.
Modal Verbs	We can build the house.— Ми можемо побудувати дім.	The house can be built .— Дім може бути побудований.

Вживання

В активному стані суб'єкт (істота чи неістота) виконує дію:

Thieves stole a painting from the museum last night.— Злодії минулої ночі вкрали картину з музею.

Пасивний стан вживається, коли нас цікавить не виконавець дії, а особа чи предмет, над якими ця дія виконується. Саме тому слово, яке позначає особу чи предмет, стає у пасивному стані підметом:

A painting was stolen from the museum last night.— З музею минулої ночі було вкрадено картину.

Для позначення виконавця або виконавців дії поряд з дієсловом у пасивному стані вживають прийменник **by**:

The painting was stolen by masked thieves.— Картину було вкрадено злодіями в масках.

Коли йдеться про предмет, за допомогою якого було виконано дію, вживається прийменник **with**:

She has drawn the picture with a pencil.— Вона намалювала малюнок олівцем.

Виконайте вправи:

- Complete the sentences with the correct passive form of the verbs in brackets. Use the Present Simple.
 - English _____ (speak) in many countries.
 - The post _____ (deliver) at about 7 o'clock every morning.
 - _____ (the building/use) any more?
 - How often _____ (the Olympic Games/hold)?
 - How _____ (your name/spell)?

- f. My salary _____ (pay) every month.
- g. These cars _____ (not make) in Japan.
- h. The name of the people who committed the crime _____ (not know).
- i. His travel expenses _____ (not pay) by his company.

2. Complete the sentences with the correct passive form of the verbs in brackets. Use the Past Simple.

- a. My car _____ (repair) last week.
- b. This song _____ (not write) by John Lennon.
- c. _____ (the phone/answer) by a young girl?
- d. The film _____ (make) ten years ago.
- e. When _____ (tennis/invent)?
- f. The car _____ (not damaged) in the accident.
- g. The original building _____ (pull) down in 1965.
- h. Where _____ (this pot/make)?
- i. When _____ (this bridge/build)?

3. Read and complete. Use Past Simple.

- a. The toothbrush / invent / in the 15th century

- b. The first public basketball game / play / in 1892.

- c. The first eyeglasses / wear / in the 1200s.

- d. The first bicycle / ride in 1791.

- e. The first hot dog / eat / in the 1860s.

- f. The first CDs / sell / in the 1980s.

g. The first electric guitar / play / in 1923.

h. The first computer mouse / use / 1964

4. . Rewrite the following passage in the Passive.

Some people saw a UFO in the sky above London last night. They reported it to the police. The army sent a helicopter to look at it more closer. The UFO shot the helicopter down and killed both men in it. People have given photographs of the UFO to the police. Experts are looking at them now.

5. Rewrite the following passage in the Passive.

Someone broke into a local jewellery shop yesterday. The owner had just locked up the shop when a robber with a gun threatened him. The robber told him to unlock the shop and give him all the diamonds in the safe. Then the robber tied him up. The police have organized a search for the robber. They hope they will find him in a few days. Doctors are treating the owner of the shop for shock.

6. Turn from Active to Passive.

a. Someone is helping her with the housework.

b. The mail-order company sent Mrs Green a parcel.

c. My friend sent me an invitation.

d. The secretary has given Mrs Jones some letters.

e. The traffic warden had already given him a ticket for illegal parking.

f. John gave Elizabeth that beautiful ring.

g. Her students have sent her flowers.

h. He must give the message to the right person.

i. We teach our students English and French.

j. Someone bought flowers for the bride.

k. They showed the tourists the sights of Athens.

l. They pay her an excellent salary.

m. They paid the artist £1,000 for his painting.

УМОВНІ РЕЧЕННЯ

Умовні речення являють собою складнопідрядні речення з підрядними умови, де головна частина виражає наслідок з наявної умови, а підрядна — цю умову виконання дії. Підрядне речення приєднується до головного за допомогою сполучників **if (якщо), unless (якщо не)**. В англійській мові розрізняють три типи умовних речень: перший — речення реальної умови, другий і третій — речення нереальної умови.

I тип умовних речень

Вживання

Умовні речення I типу висловлюють імовірні припущення, які насправді можуть здійснитися у теперішньому або майбутньому часі.

Утворення

If +Present Simple + will

If I hear any news, I will phone you.— Якщо почую якісь новини, зателефоную тобі.

If the rain stops, we will go for a walk.— Якщо припиниться дощ, ми підемо прогулятися.

II тип умовних речень

Вживання Другий тип умовних речень висловлює малоімовірні або нереальні дії, які навряд чи здійсняться та належать до майбутнього чи теперішнього часу.

Утворення

If +Past Simple + would

If I had a million pounds, I would buy a yacht.— Якби у мене був мільйон фунтів, я купив би яхту.

III тип умовних речень

Вживання

Третій тип умовних речень виражає дію, яка могла б здійснитися за певних умов у минулому, але не здійснилася

Утворення

If+ Past Perfect + would +Perfect Infinitive

If you had been more careful, you wouldn't have cut yourself.— Якби ти був обережнішим, ти б не порізався.

If I had had my mobile yesterday, I could have contacted you.— Якби у мене вчора був мобільний, я би міг з тобою зв'язатися.

Виконайте вправи:

1.Choose the correct options.

1 If I go / went on a long business trip, my mother gets really worried.

2 What will / would you do if there was no electricity?

3 I won't touch your computer if you don't want / didn't want me to.

4 I wouldn't have gone to the concert if you hadn't given / don't give me free tickets.

5 If you don't want to come, I 'll go / go by myself.

6 He wouldn't text you so often if he didn't / doesn't like you.

2. Complete the sentences with the correct form of the verbs in brackets.

First conditional

1 Your mum _____ (not be) pleased if you (splash out) on those shoes.

2 If you _____ (look after) your little brother, I _____ (buy) you that new jacket.

Second conditional

3 If I _____ (have) more time, I _____ (take) more exercise.

4 If my parents _____ (have) a holiday home in the mountains, I definitely _____ (take) advantage of it.

Third conditionals

5 I _____ (believe) him if you (not tell) me he was lying.

6.If I _____ (see) her at school, I (speak) to her.

3.Complete the sentences with the correct form of the verbs in brackets.

1 If she had told me to wait, I _____ (take) a seat.

2 If you smack Jane, I _____ (tell) Mum.

3 I wouldn't have walked to school if I _____ (know) it was going to rain.

4 If you _____ (write) in pencil, you can correct your mistakes more easily.

5 I'm sure your dad would tell you the truth if you _____ (ask) him.

6.If these don't fit, I _____ (try on) another pair of jeans.

4.Write conditional sentences.

1 If / you / tell / me earlier / I / be / able / help you

2 If / Sarah / go away / to France for a year / Rob / forget about / her

3 If / you / eat / crisps now / you / not eat / your dinner later

4 Greg / be / your best man if / you / ask / him

5 They / break up sooner / if / Anna / not cover up / the affair

НЕПРЯМА МОВА

Непряма мова — це спосіб передачі висловлювань інших людей за допомогою переказу, наприклад: «Де ти живеш?» — запитав я. (пряма мова); Я запитав, де ти живеш. (непряма мова).

Зміни у непрякій мові (займенники, обставини місця й часу)

Займенники	I → he/she my → his/her this → that these → those
Місце	here → there
Час	now → then, at the time today → that day, on (e.g. Monday) yesterday → the day before, the previous day tomorrow → the next/following day, on (e.g. Monday) this week → that week last week → the week before, the previous week an hour ago → an hour before/ earlier

DIRECT SPEECH	INDIRECT SPEECH
Simple Present <i>"I never eat meat", he explained.</i>	Simple Past <i>= He explained (that) he never ate meat.</i>
Present Continuous <i>"I'm waiting for Ann", he said.</i>	Past Continuous <i>= He said (that) he was waiting for Ann.</i>
Present Perfect <i>"I have found a flat", he said.</i>	Past Perfect <i>= He said (that) he had found a flat.</i>
Present Perfect Continuous <i>He said, "I've been waiting for ages".</i>	Past Perfect Continuous <i>= He said (that) he had been waiting for ages.</i>
Simple Past <i>"I took it home with me", she said.</i>	Past Perfect <i>= She said (that) he had taken it home with her.</i>
Future <i>He said, "I will/shall be in Paris on Monday".</i>	Conditional <i>= He said (that) he would be in Paris on Monday.</i>
Future Continuous <i>"I will/shall be using the car myself on the 24h", she said.</i>	Conditional Continuous <i>= She said (that) she'd been using the car herself on the 24th.</i>
Conditional <i>I said, "I would like to see it".</i>	Conditional <i>= I said (that) I would like to see it.</i>

Запитання у непрямій мові

Ми можемо передавати зміст висловлювання у прямій мові за допомогою слів **ask** (запитувати), **wonder** (цікавитися), **want to know** (хотіти знати) тощо. У запитаннях у непрямій мові підмет ставиться перед дієсловом, як і в стверджувальних реченнях. Узгодження часів у питальних реченнях відбувається за загальними правилами. Під час передачі запитань у непрямій мові не використовуються допоміжні дієслова, у кінці речення не ставиться знак питання. Загальні запитання передаються за допомогою слів **if, whether**.

The girl said, «Did you go shopping?»	The girl asked if/whether I had gone shopping.
The man said, «Have they returned yet?»	The man wanted to know if/whether they had returned yet.
The boy said, «Do you know my cousin?»	The boy wondered if/whether I knew his cousin.

Спеціальні запитання утворюються за допомогою слів **when, what, where, which, how** тощо.

Пряма мова	Непряма мова
«When did you go to school, Ann?»	Nick asked Ann when she had gone to school.

«What time is it?»	He asked what the time was.
«Which way is the museum?»	A woman wants to know which way the museum is.
«How are you?»	He was wondering how I was.
«Where can we sit?»	They are asking where they can sit.

Виконайте вправи:

1. Rewrite the following sentences in reported speech.

1 'We're watching the X-Factor right now, so I can only talk for a minute,' said Miki.

Miki _____

2 'She's gone to the cinema, but I'll tell her to call you later,' Pilar's dad told me.

Pilar's dad _____

3 'I'd heard of the film, but I didn't expect it to be so good,' Nacho said.

Nacho _____

4 'We won't be able to come to your party, but we hope you both have a great night,' my aunt said.

My aunt _____

5 'I saw the new Spiderman film when we were flying to New York a few weeks ago', Lucía told me.

Lucía _____

6 'We're going to your brother's concert, and we're looking forward to seeing you there,' my cousin told me.

My cousin _____

2. Change this direct speech into reported speech:

1. "He works in a bank" She said

2. "We went out last night" She told me

3. "I'm coming!" She said

4. "I was waiting for the bus when he arrived" - She told me

5. "I'd never been there before" - She said

6. "I didn't go to the party" - She told me

7. "Lucy'll come later" - She said

8. "He hasn't eaten breakfast" - She told me

9. "I can help you tomorrow" - She said

10. "You should go to bed early"- She told me

11. "I don't like chocolate" - She told me

12. "I won't see you tomorrow" - She said

13. "She's living in Paris for a few months" - She said

14. "I visited my parents at the weekend" - She told me

15. "She hasn't eaten sushi before" - She said

16. "I hadn't travelled by underground before I came to London"- She said

17. "They would help if they could" - She said

18. "I'll do the washing-up later"- She told me

19. "He could read when he was three" - She said

20. "I was sleeping when Julie called" - She said

3. Write these sentences in indirect speech.

1. "I'm very tired", she said

2. "I'll see them soon", he said.

3. "I'm going to the cinema", she said.

4. "I see the children quite often", he said.

5. "I'm having a bath", she said.

6. "I've already met their parents", she said.

7. "I stayed in a hotel for a few weeks", she said.

8. "I must go home to make dinner", he said.

9. "I haven't been waiting long", she said.

10. "I'm listening to the radio", he said.

11. "I'll tell them the news on Saturday", she said.

12. "I like swimming, dancing and playing tennis", he said.

13. "I can drive", she said.

14. "I walked home after the party", he said.

15. "I'm going to be sick", she said.

16. "I must go out to post a letter", he said.

17. "I spoke to Jane last week", she said.

18. "I'm trying to listen to the music", he said.

19. "I'll phone the office from the airport", she said.

20. "I can't speak any foreign languages", he said.

ІНФІНІТИВ

Інфінітив — це неозначена форма дієслова, яка відповідає на запитання «що робити?», «що зробити?» та називає дію. В англійській мові існує кілька форм інфінітива. Перехідні дієслова (після яких може вживатися прямий додаток) мають інфінітив активного й пасивного стану, неперехідні — лише активного.

Форми інфінітива	Активний стан	Пасивний стан
Simple	to write, to come	to be written
Continuous	to be writing to be	_____

	coming	
Perfect	to have written to have come	to have been written
Perfect Continuous	to have been writing to have been coming	_____

В англійській мові існує об'єктний інфінітивний комплекс (**Complex Object**). Він складається з двох частин. Перша — іменник чи особовий займенник в об'єктному відмінку, друга — інфінітив, що позначає дію, яку виконує або якої зазнає особа чи предмет: Our teacher wanted us to read the text.— Наш учитель хотів, щоб ми прочитали текст.

Complex Object вживається після дієслів:

а) що позначають сприйняття за допомогою органів чуття: *to see* (бачити), *to hear* (чути), *to feel* (відчувати), *to watch*, *to observe* (спостерігати), *to notice* (помічати). Після них інфінітив вживається без частки *to*;

б) що виражають бажання, намір, почуття: *to want* (хотіти), *to desire* (бажати), *to like* (подобатися), *to intend* (мати намір) тощо; в) за допомогою яких виражаються думки, припущення: *to think* (думати), *to consider* (вважати), *to know* (знати), *to suppose* (припускати) тощо;

г) що означають наказ, прохання, дозвіл, пораду, примус: *to ask* (просити), *to permit* (дозволяти), *to advise* (радити) тощо.

Після дієслів *to make*, *to let* інфінітив вживається без частки *to*.

Перекладається **Complex Object** як підрядне додаткове речення:

We saw Nick cross the street.— Ми бачили, як Нік переходив вулицю.

We consider Jane to be the best pupil.— Ми вважаємо, що Джейн є найкращою ученицею.

The teacher made us work.— Учитель змусив нас працювати.

Значення і вживання форм інфінітива

Інфінітив у формі **Simple** вживається для позначення дії, одночасної з дією дієсловаприсудка:

I am glad to see you.— Радий вас бачити.

I was glad to see you.— Був радий вас бачити.

Simple Infinitive вживають для вираження майбутньої дії з дієсловами, які виражають намір, бажання тощо:

I want to see you.— Хочу вас побачити.

I hope to see you soon.— Сподіваюся скоро вас побачити.

Continuous Infinitive виражає тривалу дію, яка відбувається одночасно з дією присудка:

He was pleased to be playing in the yard again.— Він був задоволений, тому що знову грав на подвір'ї.

He seemed to be listening carefully.— Здавалося, що він уважно слухає.

Perfect Infinitive означає дію, яка відбулася раніше дії, вираженої присудком:

He was pleased to have played in the yard again.— Він був задоволений, тому що знову пограв на подвір'ї.

He seemed to have listened carefully to the teacher.— Здавалося, що він уважно вислухав учителя.

Після модальних дієслів *should, would, could, might, was/were to* **Perfect Infinitive** говорить про невиконану дію:

He could have come.— Він міг прийти (але не прийшов).

We should have left our books in the class.— Нам слід було залишити книжки в класі (але ми цього не зробили).

Perfect Continuous Infinitive виражає тривалу дію, яка відбувається в момент дії дієслова-присудка:

He is happy to have been studying at this school for 10 years.— Він щасливий, що провчився в цій школі 10 років.

Passive Infinitive та **Active Infinitive** використовуються згідно із загальними правилами вживання дієслів в активному й пасивному стані:

He wants to see us.— Він хоче нас побачити.

He didn't want to be seen.— Він не хоче, щоб його бачили.

1. Underline the four mistakes in the passage.

Bruce, I can't believe what happened to me yesterday! I was walking with Joe, and he persuaded me play a joke on Michelle. We took her backpack. Then we told her it had been stolen. But we made a mistake and took the wrong bag. The one we took belonged to the teacher's daughter. The teacher told us say sorry to her daughter. Then she made us to tell Michelle about the joke. It was really embarrassing. I'll never let myself to listen to Joe again!

Brian

2. Make sentences with Complex Object

1. My parents always want _____ the washing up. (I, do)
2. Our new teacher would like _____ this test. (we, write)
3. We expected _____ in English. (our friends, correspond)
4. I shall make _____ the idioms. (they, memorize)
5. Her relatives let _____ to the USA to practice her skills. (she, go)
6. Yesterday Mary was made _____ the article. (translate)
7. I saw _____ the classroom. (a stranger, prepare)
8. Mrs. Green felt _____ her a lie. (the girls, tell)
9. Can you hear _____ in the assembly hall? (the concert, start)
10. They are never allowed _____ long after classes. (stay)
11. I want _____ (new dictionaries, buy)
12. I have _____ (the exams, pass). I really am happy.

3. Change the complex sentences into simple ones using complex objects.

1. I think that a shower is a most important convenience.

2. I think that our water supply is not good.

3. I saw that he pressed the bell.

4. I did not expect that they would come in time.

5. I watched how he spoke on the phone.

6. He heard that the telephone rang.

7. I saw that he took out his latch-key.

8. She believed that he had stolen her money to pay his debts.

9. He wants that this work will be done.

10. He wants that this work will have been done by Friday.

4. Practise in using Complex Object after 'make'.

1. His father advised him to quit smoking.

2. His brother advised him to get a new job.

3. Mary's teacher advised her to take part in the writing contest.

4. Her parents advised her to move to Chicago.

5. Practise sentences with Complex Object after the verb 'want'. Say that you (he, she, they, etc.) want somebody to do the following.

1. The patient wanted to be examined. (the doctor)

2. The man wants to be treated for rheumatism. (Doctor House)

3. He wished to be cured of his illness. (the specialist)

4. Usually English people don't like to be asked personal questions. (strangers)

ГЕРУНДІЙ (-ING FORM) Герундій (the Gerund) — це неособова форма дієслова із закінченням -ing. Це частина мови має властивості як іменника, так і дієслова.

Дієслівні властивості герундія Герундій, утворений від перехідних дієслів, вживається з прямим додатком: I like reading newspapers.— Мені подобається читати газети.

	Active	Passive
Simple	preparing	being prepared
Perfect	having prepared	having been prepared

Існують дієслова, які мають різні значення залежно від того, вживаються вони з герундієм чи інфінітивом:

go on + to infinitive — починати;

go on + gerund — продовжувати;

stop + to infinitive — зупинитися з якоюсь метою;

stop + gerund — закінчити, припинити щось робити;

mean + to infinitive — мати намір;

mean + gerund — значити;

try + to infinitive — робити все можливе;

try + gerund — спробувати;

want + to infinitive — хотіти;

want + gerund — бути необхідним.

Вживання герундія та інфінітива після певних дієслів

Verb + gerund	
like	doing cooking sightseeing
adore	
love	
enjoy	
prefer	
forget	
hate	
can't stand	
don't mind	
finish	
look forward to	

Verb + to + infinitive	
agree	
learn	

choose	
offer	
decide	
want	
expect	
refuse	to do
forget	to come
seem	to cook
help	
hope	
would like	
would love	
would prefer	
would hate	

Verb + somebody + to + infinitive		
advise		
allow		
ask		
beg		
encourage		
help		
need		
invite		
order	me	to do
remind	him	to go
tell	them	to come
want	someone	
would like		

would love		
would prefer		
would hate		

Verb + somebody + infinitive (без to)		
let	her	
make	us	do
help		

Виконайте вправи:

- 1) We decided _____ a new car. (buy)
- 2) I regret _____ you we won't lend you the money. (tell)
- 3) Peter gave up _____.(smoke)
- 4) He'd like _____ an aeroplane.(fly)
- 5) I enjoy _____ picture postcards. (write)
- 6) He offered _____ help with the cleaning. (help)
- 7) Avoid _____ silly mistakes.(make)
- 8) My parents wanted me _____ home at 11 o'clock. (be)
- 9) I dream about _____ a big house. (build)
- 10) He advised me _____ so much money. (not spend)

2 Fill the gaps with the verb in brackets in the appropriate form.

- 1 I can't stand _____ in queues. (to wait)
- 2 I wouldn't like _____ in his shoes. (to be)
- 3 Jim loves _____ in Thailand. (to work)
- 4 I hate _____ the shopping on Saturday. (to do)
- 5 Blast! I forgot _____ milk. (to buy)
- 6 In the end we decided _____ in. (to stay)
- 7 I need _____ some information about Portugal. (to find)

- 8 My parents like _____ for long walks at the weekend. (to go)
- 9 Tony gave up _____ years ago. (to smoke)
- 10 I wanted _____ and see Troy but no one else was interested. (to go)
- 11 Mrs Leith offered _____ us to the airport. (to take)
- 12 Clare refused _____ clean up after the party. (to help)
- 13 I tried _____ him to come but it was no use. (to persuade)
- 14 Do you mind not _____ ? (to smoke)
- 15 Everybody really enjoyed _____ the cha-cha-cha. (to dance)
- 16 Lionel admitted _____ my chocolate mousse. (to eat)

Gerund or Infinitive – Fill in the correct form.

1. _____ is not allowed here. (fish)
2. I heard the TV set _____. (explode)
3. She appeared _____ very nervous. (be)
4. I keep _____ you - it was an accident. (tell)
5. Jack is good at _____ ceilings. (paint)
6. She wondered who _____. (ask)
7. It is difficult _____ him. (understand)
8. She did not know what _____ from them. (expect)
9. My wife warned us _____ the table. (not touch)
10. He refused _____ me what all the fuss was about. (tell)
11. There's no sense in _____ him. He's not at home. (visit)
12. Elephants are known _____ a fantastic memory. (have)
13. I let her _____ on with her work. (get)
14. Colin had no idea of how _____ into the house. (get)
15. I'd rather _____ in bed than go to work. (be)
16. I crossed the road without _____. (look)
17. We advised her _____ a year abroad. (not spend)

18. I always dreamed of _____ in a small house by the seaside. (live)
19. She made us _____ for hours. (wait)
20. She learned _____ pupils with respect. (treat)
21. I couldn't help _____ when I saw the bride in the beautiful white dress. (cry)
22. My uncle has given up _____ and now he prefers _____ . (smoke, eat)
23. He wasn't used _____ on the right side of the road. (drive)
24. Would you rather _____ to a restaurant or eat at home. (go)
25. There was a fence _____ people from walking on the grass. (walk)
26. I agreed _____ him if he is in trouble. (help)
27. I'm too old _____ my habits now. (change)
28. Please stop _____. You're making me nervous. (whisper)
29. He was silly enough _____ into the pond without _____ first. (dive, look)
30. I enjoy _____ alone. I never feel lonely. (be)

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Фонетика, графіка, орфоепія.....	5
Лексикологія.....	7
Фразеологія.....	10
Будова слова. Словотвір.....	12
Орфографія.....	14
Морфологія.....	34
Іменник.....	34
Прикметник.....	43
Займенник.....	46
Числівник.....	47
Дієслово.....	50
Дієприкметник.....	53
Безособові форми.....	54
Дієприслівник.....	55
Прислівник.....	55
Прийменник.....	62
Сполучник.....	65
Частка.....	67
Вигук.....	69

Навчально-методичне видання
Схвалено для використання в Економіко-правничому коледжі

Укладачі:

Грушанська Анна Володимирівна
Доброскок Світлана Олександрівна
Труш Наталя Володимирівна

Робочий зошит з української мови

Теоретико-практичні матеріали
для підготовки до Державної підсумкової атестації
для студентів I-II курсів

Відповідальна за випуск
Ходаковська А.В.

Підп. до друку 20.09.2017. Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Друк ризографічний. Умовн. друк. арк. 3,4
Замовлення № 49. Наклад 40 прим.

Запорізький національний університет
69600, м. Запоріжжя, МСП-41
вул. Жуковського, 66

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 5229 від 11.10.2011